

กองวิเทศสัมพันธ์
เลขรับที่ 0296
วันที่ 5 ก.พ. 2557
เวลา 8.55 น.

เรียน MUSIS

๒๐๗/๒/๕๗

คณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล เลขรับที่ 0844
เลขรับ 2003 วันที่ 4 ก.พ. 2557
วันที่ 6 ก.พ. 2557 เวลา 14.086

ที่ กท ๐๓๑๗.๕/ ๖๐๕

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ 3-กทท.
สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
๖๒ ถนนวิภาวดีรังสิต
เขตดินแดง กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๒๓ มกราคม ๒๕๕๗

เรื่อง เอกสารวิเคราะห์สถานการณ์สำคัญรายสัปดาห์

เรียน อธิการบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารวิเคราะห์สถานการณ์สำคัญรายสัปดาห์ หัว ๑๓ - ๑๙ มกราคม ๒๕๕๗

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ได้จัดทำเอกสารวิเคราะห์สถานการณ์สำคัญรายสัปดาห์ ฉบับที่ ๑๖/๕๗ หัว ๑๓ - ๑๙ มกราคม ๒๕๕๗ เรื่อง “ปรากฏการณ์เอเชียสปริง (Asia Spring)” รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย สรุปได้ดังนี้

๑. หัว ๒-๓ ปี ที่ผ่านมา ได้เกิดปรากฏการณ์สำคัญ ที่ประชาชนในหลายประเทศทั่วโลก ออกมาเรียกร้องรัฐบาลของตนให้คืนอำนาจ เนื่องจากการบริหารงานที่ผิดพลาด ไม่โปร่งใส ขาดความยุติธรรม โดยไม่เว้นว่าประเทศนั้นจะอยู่ภายใต้ระบอบการปกครองแบบใด ซึ่งมีจุดเริ่มต้นมาจากปรากฏการณ์ “Arab Spring” ในตุนิเซีย ก่อนจะแพร่ขยายออกไปทั่วคาบสมุทรอาหรับ และตอนเหนือของแอฟริกา

๒. ปัจจุบันกระแสดังกล่าวได้มีแนวโน้มลุกลามต่อเนื่องมาถึงหลายประเทศในเอเชีย อาทิ “บังคลาเทศ” ที่เกิดการประท้วงรัฐบาลครั้งใหญ่จากเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงกระบวนการเลือกตั้งที่เคยปฏิบัติกันมาในอดีต “กัมพูชา” ที่มีการประท้วงผลการเลือกตั้งอย่างกว้างขวาง จนนำไปสู่การชุมนุมขับไล่ นายกฯ ฮุนเซน ภายใต้การสนับสนุนของพรรคฝ่ายค้าน ขณะที่ใน “ประเทศไทย” ก็ได้เกิดปรากฏการณ์ที่ประชาชนจำนวนมากออกมาแสดงความไม่พอใจแนวทางการผลักดันกฎหมายนิรโทษกรรมของรัฐบาลที่ผ่านมา จนนำไปสู่การยุบสภา และเกิดกระแสการเรียกร้องการปฏิรูปประเทศก่อนการเข้าสู่การเลือกตั้งครั้งใหม่

๓. ข้อสังเกตสำคัญของปรากฏการณ์ต่างๆ ข้างต้น คือ การที่ภาพรวมปัญหาของแต่ละประเทศมีความคล้ายคลึงกันในแง่ที่ประชาชนเจ้าของอำนาจจำนวนมากเห็นตรงกันว่ารัฐบาลขาดความชอบธรรมจากการที่ไม่ได้บริหารงานเพื่อผลประโยชน์ของส่วนใหญ่ออย่างแท้จริง อย่างไรก็ตาม ความสลับซับซ้อนของปมที่มาของปัญหายังคงมีความแตกต่างกันอยู่มาก ดังนั้น แนวทางการแก้ไขที่ถูกต้องจึงไม่อาจเป็นสูตรสำเร็จตายตัวที่จะสามารถนำไปใช้ได้กับทุกประเทศหรือทุกสถานการณ์ จึงจำเป็นต้องมีการพิจารณาเป็นรายบริบทเฉพาะตัวของแต่ละประเทศ เพื่อแสวงหาจุดสมดุลที่ทุกฝ่ายยอมรับได้ร่วมกัน โดยมุ่งเน้นไปที่ประโยชน์ของชาติเป็นสำคัญ

จึงเรียนมาเพื่อกรุณาทราบ

เรียน รองอธิการบดีฝ่ายวิเทศสัมพันธ์

ส.ส.วงเวียนทุกชั้นทางถนนเมืองทองธานี
วิเทศสัมพันธ์ สถาบันฯ ถนนวิภาวดีรังสิต แขวง 13-19 ซ.ด. 57 ดินแดง กรุงเทพฯ 10400
สถาบันวิเทศสัมพันธ์ กท๒๗๕

ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
กองศึกษาวิจัยทางยุทธศาสตร์ ๓
โทร./โทรสาร ๐ ๒๒๗๕ ๕๗๑๕

งานบริหารเอกสารได้รับเรื่องถึงเรียน รองคณบดีฝ่ายบริหาร

วันที่ 6 ก.พ. 2557 เวลา 10.25 น. เพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ อนุมัติ

เรียน หัวหน้าภาควิชา/งาน.....

เรียน รองคณบดี/ผู้ช่วยคณบดี.....

(ไชยอนันต์ จันทร์คณาภิรักษ์) เรียน MUSIS

ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

บุษกร S
6 ก.พ. 57

ทราบ และดำเนินการได้
รองอธิการบดีฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ ผศ.สมศักดิ์ แต่งตั้ง
รองคณบดีฝ่ายบริหาร

รับคืนต้นฉบับจาก
วันที่ 6 ก.พ. 57 เวลา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์) นายจิรวิทย์

รองอธิการบดีฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ ผศ.สมศักดิ์ แต่งตั้ง

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

SSC Weekly Focus

บทความวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคงของประเทศไทยฉบับที่ ๑๖/๕๗ | ๑๓ - ๑๙ มี.ค.๕๖

ปรากฏการณ์เอเชียสปริง (Asia Spring)

ปรากฏการณ์ที่ประชาชนในหลายประเทศทั่วโลกออกมาเรียกร้องรัฐบาลของตนให้คืนอำนาจ เนื่องจากการบริหารงานที่ผิดพลาดไม่โปร่งใส ขาดความยุติธรรม โดยไม่เว้นว่าประเทศนั้นจะอยู่ภายใต้ระบอบการปกครองแบบใด ซึ่งมีจุดเริ่มต้นมาจากปรากฏการณ์ "Arab Spring" ในตุนิเซีย ก่อนจะแพร่ขยายออกไปทั่วคาบสมุทรอาหรับ และตอนเหนือของแอฟริกา กระทั่งถึงปัจจุบันกระแสดังกล่าวยังมีแนวโน้มลุกลามต่อเนื่องมาถึงหลายประเทศในเอเชีย อาทิ "บังคลาเทศ" ที่เกิดการประท้วงรัฐบาลครั้งใหญ่จากเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงกระบวนการเลือกตั้งที่เคยปฏิบัติกันมาในอดีต "กัมพูชา" ที่มีการประท้วงผลการเลือกตั้งอย่างกว้างขวาง จนนำไปสู่การชุมนุมขับไล่ นายกาฮุนเซน ของกลุ่มที่เรียกร้องค่าแรงภายใต้การสนับสนุนของพรรคฝ่ายค้าน ขณะนี้ใน "ประเทศไทย" ก็ได้เกิดปรากฏการณ์ที่ประชาชนจำนวนมากออกมาแสดงความไม่พอใจแนวทางการผลักดันกฎหมายนิรโทษกรรมที่ผ่านมาของรัฐบาลจนนำไปสู่การยุบสภา และเกิดกระแสการเรียกร้องการปฏิรูปประเทศก่อนการเข้าสู่การเลือกตั้งครั้งใหม่ ข้อสังเกตสำคัญของปรากฏการณ์ต่างๆ ข้างต้น คือ การที่ภาพรวมปัญหาของแต่ละประเทศมีความคล้ายคลึงกันอยู่มากในแง่ที่ประชาชนเจ้าของอำนาจจำนวนมากเห็นตรงกันว่ารัฐบาลขาดความชอบธรรม จากการทำไม่ได้บริหารงานเพื่อผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่อย่างแท้จริง อย่างไรก็ตาม ความสลับซับซ้อนของปมที่มาของปัญหายังคงมีความแตกต่างกันอยู่มาก ดังนั้นแนวทางการแก้ไขที่ถูกต้องจึงไม่อาจเป็นสูตรสำเร็จตายตัวที่จะสามารถนำไปใช้ได้กับทุกประเทศหรือทุกสถานการณ์ได้ จำเป็นต้องมีการพิจารณาเป็นรายบริบทเฉพาะตัวของแต่ละประเทศ เพื่อแสวงหาจุดสมดุลที่ทุกฝ่ายยอมรับได้ร่วมกัน โดยมุ่งเน้นไปที่ประโยชน์ของชาติเป็นสำคัญ...

ย้อนหลังเหตุการณ์การรวมตัวของชาวอาหรับที่แสดงความไม่พอใจเรียกร้องความยุติธรรมในระบอบการเมืองของรัฐบาลที่หยิ่งรักลึกลับอยู่กับตัวบุคคลและครอบครัวยาวนานหลายทศวรรษ ทำให้การใช้อำนาจไม่ต่างกับการเป็นรัฐบาลเผด็จการ แต่ "กฎแห่งกรรม" ก็ไม่ละเว้นระบอบการปกครองของผู้นำที่ทุจริตฉ้อฉลและเหิมเกริมในอำนาจให้อยู่อย่างยืนยงได้ตลอดไป จึงเป็นชนวนคลี่คลายการเดินขบวนประท้วงปฏิวัติในโลกอาหรับตั้งแต่ ๑๘ ธ.ค.๕๓ ซึ่งอดีตประธานาธิบดี โชน อัล อาบิติน เบน อาลี ถูกโค่นอำนาจใน ตุนิเซีย ผ่าน "การปฏิวัติดอกมะลิ" ตามมาด้วยอีกหลายประเทศ ทั้งอียิปต์ ลิเบีย เยเมน บาห์เรน ซีเรีย รวมถึงเกิดการประท้วงครั้งใหญ่ใน อัลจีเรีย อิรัก จอร์แดน คูเวต โมร็อกโก ซูดาน จนกระทั่งขณะนี้ได้ต่อเนื่องมาถึงในภูมิภาคเอเชียที่กำลังถูกประเมินว่าประชาธิปไตยในประเทศกำลังพัฒนาถูกสั่นคลอนทั้งในบังคลาเทศ กัมพูชา และไทย ซึ่งสะท้อนถึงความเปราะบางของประชาธิปไตยที่ระบบยุติธรรม ยังคงขาดความน่าเชื่อถือ ทำให้ไม่สามารถทนอำนาจทางการเมืองได้ ส่งผลให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่นในระบบการเลือกตั้ง เดินหน้าเข้าสู่ถนนโดยมิได้นัดหมาย กระทั่งอาจเรียกได้ว่าเป็นปรากฏการณ์ "Asia Spring" ดังนี้

๑. บังคลาเทศ >> การประท้วงต่อเนื่องหลายเดือนตั้งแต่ปี ๒๕๕๖ ซึ่งพรรคชาตินิยมบังคลาเทศ (Bangladesh Nationalist Party: BNP) พรรคฝ่ายค้านหลัก และพรรคพันธมิตรกลุ่มอิสลามิสต์ จามาต อี อิสลาม (Islamist ally Jamaat-e-Islam) ร่วมกับประชาชน เริ่มการประท้วงต่อต้านความล้มเหลวของรัฐบาล ภายใต้การนำของพรรคสันนิบาต อวามี (Awami League: AL) เนื่องจากต้องการให้รัฐบาลจัดตั้งรัฐบาลรักษาการจากบุคคลภายนอกที่เป็นคนกลางเช่นที่เคยทำมาก่อน เพื่อความสุจริตยุติธรรม แต่ฝ่ายรัฐบาลกลับยกเลิกการตั้งรัฐบาลคนกลางมาดูแลกระบวนการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ ๕ มี.ค. ที่ผ่านมา ดังนั้นฝ่ายค้านและพันธมิตรจึงประกาศคว่ำบาตรไม่ลงสมัครรับเลือกตั้ง จนเกิดเหตุรุนแรงอย่างต่อเนื่องในหลายพื้นที่ และมีผู้เสียชีวิต ผู้บาดเจ็บ คุหาเลือกตั้งถูกเผาเสียหายจำนวนมาก แต่อย่างไรก็ตาม หลังการเลือกตั้งแล้วเสร็จ พรรค AL และพรรคร่วมรัฐบาลอีก ๔ พรรค ได้ประกาศจัดตั้งคณะรัฐมนตรีทั้ง ๔๙ ที่นั่ง หลังเอาชนะการเลือกตั้งได้เสียงส่วนใหญ่ในสภา แต่กลับเป็นเสียงส่วนน้อยเพียงร้อยละ ๒๐ ของประชาชนทั่วประเทศ ทำให้การเลือกตั้งครั้งนี้เป็นครั้งแรกที่รัฐสภาบังคลาเทศไม่มีฝ่ายค้านนับตั้งแต่ปี ๒๕๓๔ ที่ประเทศมีการปกครองระบอบประชาธิปไตย

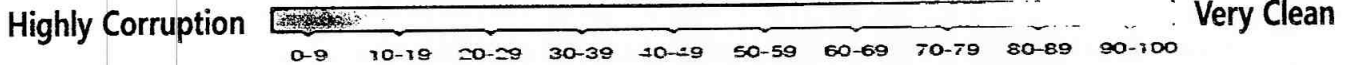
เอเชียสปริง "Asia Spring"	ช่วงเวลา	สาเหตุ	สิ่งที่เกิดขึ้น	ผลที่ตามมา
	หลังเลือกตั้ง ๒๘ ก.ค.๕๖ >> ฝ่ายค้าน คัดค้าน ผลการเลือกตั้ง พรรคขีนิยานาวามี การโกง >> แรงงาน สิ่งทอ นับแสนคน ถูกรัฐบาลคว่ำค่าแรง ขึ้นตัว นานหลายปี		๒๘ ก.ค.๕๖ รัฐขีนิยานาวามี ๑๖๖,๐๐๐ คน	>> ต้องการจัดการเลือกตั้งใหม่ ที่มีความโปร่งใส
	พฤศจิกายน ๕๖ >> รัฐบาล ยกเลิก การจัดตั้ง รัฐบาลรักษาการ จากคนกลางเช่นที่เคยทำมาในอดีต ก่อนการเลือกตั้ง		๒๖ ธ.ค.๕๖ รัฐขีนิยานาวามี ๑๓๖,๐๐๐ คน	>> ฝ่ายค้าน (BNP) ไม่ยอมรับ ผลเลือกตั้งที่พรรครัฐบาล (AL) ชนะเลือกตั้ง ด้วยเสียงส่วนใหญ่ในสภา แต่กลับเป็นเสียงส่วนน้อย ของประชาชนทั่วประเทศ
	ตุลาคม ๕๖ >> สภา ผ่าน "ร่าง พ.ร.บ. นิรโทษกรรม" โดยผู้ประท้วงให้เหตุผลว่าเป็น ข.ร.บ.ล้างผิดคนโกง		๒๖ ธ.ค.๕๖ รัฐขีนิยานาวามี ๑๖๖,๐๐๐ คน	>> ต้องการรัฐบาลรักษาการ ที่เป็นคนกลาง >> "ปฏิรูปประเทศ" ก่อนการเลือกตั้ง (๒๖ ก.พ.๕๖)

Infographic by: กศศ.ศยศ.สปท.

ดัชนีชี้วัดปัญหาคอร์รัปชันประจำปี ๒๕๕๖

RANK	COUNTRY/TERRITORY	SCORE	RANK	COUNTRY/TERRITORY	SCORE	RANK	COUNTRY/TERRITORY	SCORE
57	Bahrain	48	104	Egypt	32	167	Yemen	18
77	Tunisia	41	135	Bangladesh ★	27	168	Syria	17
102	Thailand ★	35	160	Cambodia ★	20	172	Libya	15

๒. กัมพูชา >> การประท้วงของประชาชนกัมพูชาต่อเนื่อง จากกลางปี ๒๕๕๖ มาจนถึงปีนี้ และคาดว่าจะยังไม่จบลงง่ายๆ หาก นายกรัฐมนตรี ฮุนเซน ที่ครองอำนาจมายาวนานกว่า ๒๘ ปี ไม่ยอมจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ที่สามารถพิสูจน์ความบริสุทธิ์ ยุติธรรม เพราะ การเลือกตั้งเมื่อ ๒๘ ก.ค. ๕๖ พรรคประชาชนกัมพูชา (Cambodian People's Party: CPP) พรรครัฐบาลของ นายฮุนเซน ชนะการเลือกตั้ง โดยได้ ๖๘ ที่นั่ง ในสภาจากทั้งหมด ๑๒๓ ที่นั่ง ลดลงอย่างมากจาก ๙๐ ที่นั่งที่ได้จากการเลือกตั้งครั้งก่อน ส่วนพรรคกู้ชาติกัมพูชา (Cambodian National Rescue Party: CNRP) ซึ่งเป็น พรรค ฝ่ายค้านที่นำโดย นายสม ริงสี ได้ที่นั่งเพิ่มขึ้น ๕๕ ที่นั่ง ฝ่ายค้านจึง ยืนยันว่ามีการโกงการเลือกตั้ง และเป็นที่มาของการประท้วงครั้งใหญ่นี้ อันถือเป็นประวัติศาสตร์ที่สะท้อนบิลถึงการเมืองของ นายฮุนเซน อย่างที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน ซึ่งหากมองเผินๆ การประท้วงครั้งนี้ก็เพื่อ คัดค้านผลการเลือกตั้งทั่วไปที่เชื่อว่ามีโกง แต่หากพิจารณาปัญหาที่ หยั่งรากลึกก็จะพบกับปัญหาคอร์รัปชัน ระบบอุปถัมภ์ การละเมิด สิทธิมนุษยชน การใช้อำนาจเข้ายึดครองผืนนาของชาวนา โดยเฉพาะ ชนวนสำคัญคือ แรงงานสิ่งทอกัมพูชานับแสนคนที่สนับสนุนให้ขับไล่ นายฮุนเซน หลังจากรัฐบาลลดค่าแรงขั้นต่ำมานานหลายปี เพื่อเอาใจ นายทุนต่างชาติ

๓. ไทย >>> การประท้วงรัฐบาลเริ่มต้นจากทั้งปัญหาพลังงาน ราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ ปัญหาปรับนำข้าว จริยธรรมข้าราชการระดับ ผู้ใหญ่ ฯลฯ จนกระทั่งทำให้เกิดการประท้วงเชิงสัญลักษณ์ผ่านเฟซบุ๊ก โดยเปลี่ยนรูปโปรไฟล์เป็น “คัดค้าน พ.ร.บ. นิรโทษกรรม” ซึ่ง ผู้ประท้วงให้เหตุผลว่าเป็น พ.ร.บ. ล้างผิดคนโกง แต่รัฐบาลกลับเสนอ (ร่าง) พ.ร.บ. นิรโทษกรรม เข้าสู่สภา จนกระทั่งผ่าน (ร่าง) พ.ร.บ. ฉบับนี้ ทำให้เส้นความอดทนของประชาชนขาดโดยสิ้นเชิง ซึ่งต่อมา การประท้วงได้ขยายตัวเข้าสู่ท้องถนน การเป่านกหวีดประท้วงโดยสันติ อหิงสาจึงตั้งข้ามปีจนถึงขณะนี้ และเมื่อมีการกำหนดให้มีการเลือกตั้งใน วันที่ ๒ ก.พ.๕๗ ซึ่งมีพรรคเพื่อไทยเป็นรัฐบาลรักษาการ แต่มวลชน ส่วนหนึ่งก็แสดงความไม่เห็นด้วย เนื่องจากเห็นว่า การเลือกตั้ง ไม่สามารถแก้ปัญหาที่เป็นอยู่ จึงเกิดการประท้วงกระจายไปทั่วกรุงเทพฯ เพื่อเรียกร้องให้เกิดการปฏิรูปประเทศก่อนการเลือกตั้งครั้งต่อไป

“เอเชียสปริง” กรณีศึกษาสำหรับไทย

หากมองประเทศที่อยู่ในบริบทของเอเชียสปริงอย่างกัมพูชา และบังคลาเทศ ซึ่งน่าจะมีตัวแปรร่วมอันส่งผลกระทบให้เกิดเหตุการณ์

ความรุนแรงจาก “การครองอำนาจอย่างยาวนานของผู้นำ” และ “คุณธรรม จริยธรรมของผู้นำ” รวมถึง “ปัญหาคอร์รัปชัน” โดยบังคลาเทศอาจเป็นบทเรียนแก่ไทยได้ กล่าวคือ บังคลาเทศได้มีการปฏิรูป ประเทศในช่วงปี ๒๕๔๙ - ๒๕๕๑ เพื่อกำจัดรากเหง้าการทุจริต คอร์รัปชัน จนทำให้มีผู้ถูกจับกุมดำเนินคดี ๑๖๐ คน (ทั้งนักการเมือง ข้าราชการ นักธุรกิจ บุคคลระดับผู้นำพรรคการเมือง รวมทั้งบุตรชาย สองคนของนางคาสีดา เชีย หัวหน้าพรรค BNP) และจากนั้นรัฐบาล รักษาการได้จัดให้มีการเลือกตั้งอีกครั้ง ซึ่งพรรค AL นำโดย นางซีก ฮาสินา ได้กลับมาเป็นรัฐบาล และยกเลิกระบบรัฐบาลรักษาการที่เป็นคนกลาง ซึ่งมีมาในอดีต จึงเป็นที่มาของความวุ่นวายที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

จากที่กล่าวมา เรื่องของ “คุณธรรม จริยธรรมของผู้นำ” อันนำมาซึ่ง “ปัญหาคอร์รัปชัน” โดยหากผู้ถืออำนาจขาดคุณธรรม จริยธรรมในการใช้อำนาจที่มีในมือ จนกระทั่งทำให้ประชาชนไม่สามารถ อยู่ภายใต้สภาวะที่ตนถูกกดขี่ข่มเหงในโลกที่มีแต่การคอร์รัปชันได้ ดังจะ เห็นได้จากรายงานดัชนีชี้วัดปัญหาคอร์รัปชันที่จัดอันดับโดยองค์กรเพื่อ ความโปร่งใสระหว่างประเทศ (Transparency International: TI) ใน ปี ๒๕๕๖ พบว่า ไม่ว่าจะเป็นประเทศในระบอบประชาธิปไตยระบบ รัฐสภา ได้แก่ บังคลาเทศ ติมูเซีย ไทย หรือระบอบราชาธิปไตยภายใต้ รัฐธรรมนูญ ได้แก่ กัมพูชา หรือระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ได้แก่ บาห์เรน รวมถึงระบอบเผด็จการ ได้แก่ ลิเบีย หรือระบอบสาธารณรัฐ ได้แก่ เยเมน ซีเรีย ต่างมีปัญหาคอร์รัปชันอยู่อันดับต้นๆ และมีคะแนน ต่ำกว่า ๕๐ คะแนน โดยเฉพาะกัมพูชาซึ่งมีการคอร์รัปชันสูงสุดในเอเชีย คือ อันดับที่ ๑๖๐ ส่วนบังคลาเทศอยู่ลำดับที่ ๑๓๖ หรือแม้แต่ไทยก็อยู่ อันดับที่ ๑๐๒ ดังนั้น สามารถจะอนุมานได้หรือไม่ว่า ปัญหาคอร์รัปชัน น่าจะเกี่ยวโยงกับคุณธรรม และจริยธรรมที่เป็นตัวแปรสำคัญทำให้เกิด Arab Spring มาถึง Asia Spring และอาจจะลุกลามต่อเนื่องไปยัง ประเทศและภูมิภาคอื่นๆ เปรียบเสมือนโรคภัยประจำตัวที่ไม่มีวันหาย หากไม่ได้รับการเยียวยาอย่างจริงจัง...☹

ข้อมูลอ้างอิง

- <http://cpi.transparency.org/cpi2013/>
- <http://thaipublica.org/2013/12/asian-spring/>
- <http://www.mcot.net/site/content?id=52c7f73f150ba0035c000128>
- <http://www.dailynews.co.th/Content/Article/207163/>